

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2723

av Cecilia Widegren (M)

Offentlighetsprincipen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om offentlighetsprincipen kan missbrukas i syfte att planera och begå brott och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en omfattande offentlighetsprincip som vi ska vara stolta över. Öppenheten motverkar maktmissbruk från offentliga myndigheter, och den ger medborgare möjlighet att kontrollera exempelvis de förtroendevaldas arbete så att det går att utkräva ansvar.

Den säkerställer även att handlingar kring myndighetsbeslut är öppna så att alla kan granska att ett förvaltningsbeslut är korrekt.

Även om offentlighetsprincipen är viktig måste man våga ställa frågor om hur den kan komma att användas. De som använder den svenska öppenheten gör det inte alltid för att kontrollera makthavare. Det finns grupper i samhället som använder uppgifterna i brottsliga syften.

Tidigare har det uppmärksammats hur nynazister utnyttjat bland annat passfoton och andra offentliga uppgifter för att kartlägga meningsmotståndare. Nu har det varnats för att även djurrättsaktivister använder offentlig information för att kartlägga bland annat djuruppfödare. På samma sätt kan universitet, forskare och företag som bedriver djurförsök kartläggas.

I Sverige finns det en utvecklad kontroll och uppföljning av dem som håller djur eller som genomför djurförsök. När det gäller djurförsök finns det noggranna prövningar i djurförsöksetiska nämnder innan någon får starta arbetet med försöksdjur.

I handlingarna från dessa nämnder finns uppgifter om forskare, djur, djurens inhysning med mera, uppgifter som lätt kan missbrukas av dem som struntar i de demokratiska spelreglerna. När samhället har konstaterat att forskare följer reglerna för att minimera smärtor för djuren måste rättsväsendet vara berett att skydda den fria forskningen och ingripa mot aktivisterna.

Offentlighetsprincipen är viktig för att både medier och medborgare ska kunna granska exempelvis de djurförsöksetiska nämndernas beslut. Öppenheten måste dock balanseras mot enskilda personers säkerhet och att lagliga verksamheter ska kunna bedrivas utan att aktivister saboterar, hindrar eller hotar. För att stärka samhällets skydd mot de krafterna som kan tänkas missbruka offentlighetsprincipen bör man se över om, och i så fall hur, offentlighetsprincipen missbrukas och även föreslå eventuella åtgärder för att förebygga missbruk i framtiden.

Cecilia Widegren (M)